

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 153/2021
06.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Иван Тешић, адвокат из ..., против туженог Пекарског предузећа „Сретен Гудурић“ АД из Ужица, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 679/20 од 01.09.2020. године, у седници одржаној 06.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 679/20 од 01.09.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 593/19 од 22.11.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиље да се поништи као незаконито решење туженог о престанку радног односа бр. ...-12 од 18.09.2012. године и тужени обавезе да тужиљу врати у радни однос и распореди на радно место, односно на послове послужиоца пекарске пећи РЈ Хлеб на коме је тужиља радила пре отказа уговора о раду. Ставом другим изреке, решено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 679/20 од 01.09.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље, потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке који се односи на поништај решења о престанку радног односа и враћања тужиље на рад, и ставу другом изреке, а укинута у преосталом делу става првог изреке који се односи на распоређивање тужиље на радно место, односно на послове послужиоца пекарске пећи РЈ Хлеб на ком је тужиља радила пре отказа уговора о раду и у том делу тужба тужиље је одбачена као недозвољена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитијући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог по основу Уговора о уређивању права, обавеза и одговорности број ... од 01.03.2006. године, распоређена на радном месту пекар – послужилац пекарске пећи у РЈ Хлеб. Одлуком о прерасподели радног времена број ..-11 од 22.11.2011. године, која је код туженог била у примени од 01.01.2012. године, чланом 2. прописано је да су запослени дужни да у случају већег требовања у производњи, квара машине и опреме, изненадног смањења броја извршилаца, раде дуже од прописаног радног времена (став 2), да прерасподелу радног времена у свакој радној јединици спроводи непосредни руководиоца о чему је обавезан да води евиденцију (став 4), док је чланом 4. Одлуке прописано да запослени који се не придржавају ове одлуке, који одбију да раде дуже од редовног времена, чине повреду радне обавезе. Упозорењем од 04.09.2012. године тужени је упозорио тужилу да су се стекли услови за отказ уговора о раду јер је дана 23/24 и 24/25 августа 2012. године у ванредној ситуацији у производњи, квар на линији у производњи хлеба, одбила да продужи рад дужи од редовног дневног радног времена како би се производња хлеба благовремено завршила, чиме је учинила повреду радне обавезе и дисциплине: „неизвршавање послова, односно пропуштање радњи чиме се омета или онемогућава процес рада или управљања у предузећу“ утврђену Уговором о раду (члан 21. став 2. алинеја 3.) односно „неоправдано одбијање рада дужег од пуног радног времена у складу са законом и Колективним уговором“, утврђену Правилником о радној дисциплини и понашању запослених у току рада и у вези са радом број ... од 05.04.2005. године (члан 3. став 1. алинеја 3). Тужилу је Упозорење достављено 06.09.2012. године на које се она у остављеном року писмено изјаснила. Из истих разлога, решењем туженог број ..-12 од 18.09.2012. године тужилу је отказан уговор о раду на основу члана 179. тачка 2. и 3. Закона о раду због учињене повреде радне обавезе „неизвршавање послова, односно пропуштање радњи чиме се омета или онемогућава процес рада или управљања у предузећу“ утврђене уговором о раду од 01.03.2006. године и Одлуком о прерасподели радног времена од 22.11.2011. године, односно повреде радне дисциплине „неоправдано одбијање рада дужег од пуног радног времена у складу са законом и Колективним уговором“ утврђене Правилником о радној дисциплини и понашању запослених у току рада и у вези са радом од 05.04.2005. године.

Током поступка је утврђено да је тужила два дана заредом и то 23/24 и 24/25 августа 2012. године у ванредној ситуацији у производњи, када се десио квар на машинама за производњу хлеба одбила да ради дуже од редовног дневног рада, позивајући се 23/24 08.2012. године на здравствене разлоге, али без приложених релевантних доказа о спречености за рад, а 24/25 08.2012. године неоправдано указујући на околност да се квар није догодио на њеној машини, те да посао треба да продуже радници који су радили на линији која је била у квару, а не она која је радила на исправној линији.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаним нижестепеним пресудама примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање тужиље на рад.

Чланом 179. тачка 1. и 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 и 61/05) важећег у време доношења оспореног решења о отказу уговора о раду, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то: ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду или ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Појединачним колективним уговором туженог од 05.02.2006. године са изменама и допунама од 13.08.2006. године, чланом 12. предвиђено је: „због природе делатности, производња и продаја пекарских производа која је ограничена дневним роковима, уводи се прерасподела радног времена. Прерасподела се односи на све запослене. Због већег требовања у производњи, већег превоза робе, већег промета у трговини, застоја у раду услед квара машина, опрема, возила и друго, запослени су дужни да раде дужег од прописаног дневног, односно седмичног рада у складу са законом. Већи број радних часова из претходног става запослени ће компензирати краћим дневним, односно седмичним радом од прописаног у периоду мањег требовања у производњи, мањег превоза робе, мањег промета у трговини или тзв. слободним данима. Одлуку о прерасподели радног времена доноси директор, а спроводи је сваки непосредни руководиоца. У случају прерасподеле радног времена радно време у току недеље не може бити дуже од 60 часова. Прерасподела радног времена из овог члана не сматра се прековременим радом“.

Правилником о радној дисциплини и понашању запослених у току рада и у вези са радом од 05.04.2005. године, чланом 3. прописано је да се сматра да је запослени повредио радну дисциплину, односно правила понашања ако: алинеја 3 – неоправдано одбија да ради дуже од пуног радног времена, у складу са законом и Колективним уговором.

Према члану 21. став 2. алинеја 3. Уговора о уређивању права, обавеза и одговорности од 01.03.2006. године закљученог међу странкама, послодавац може отказати уговор о раду, ако запослени својом кривицом учини повреду радних обавеза и дисциплине и то: неизвршавање послова, односно пропуштања радњи чиме се омета или онемогућава процес рада или управљања у предузећу.

У конкретном случају Колективним уговором туженог, који је био на снази у односном периоду, предвиђена је прерасподела радног времена за запослене у производњи, а Одлуком директора о прерасподели радног времена од 01.01.2012. године рад дужи од редовног радног времена је, у складу са законом, утврђен као радна обавеза. Код утврђеног да је тужиља два дана заредом и то 23/24 и 24/25 августа 2012. године, у ванредној ситуацији неоправдано одбила рад дужи од редовног дневног рада, а што је било неопходно да би се производња благовремено завршила, то је насупрот наводима ревизије правилан закључак нижестепених судова да су настали отказни

разлози из члана 179. тач. 2. и 3. Закона о раду јер је је тужила својом кривицом учинила повреду радне обавезе утврђене уговором о раду (чл. 21. ст. 2. алинеја 3) и Одлуком туженог о прерасподели радног времена (чл. 4 Одлуке), те повреду радне дисциплине прописане Правилником послодавца о радној дисциплини и понашању запослених у току рада (чл. 3. ст. 1. алинеја 3), које повреде су јој оспореним решењем туженог стављене на терет. Поред тога, таквим поступањем је исказала и понашање због кога не може да настави рад код послодавца, јер с обзиром на природу делатности туженог поштовање одлуке послодавца о прерасподели радног времена представља стандард који се очекује од свих запослених у производњи. Пре доношења оспореног решења, тужила је упозорена на исте разлоге за отказ уговора о раду, као у оспореном решењу, на које се изјаснила, чиме јој је омогућено право на одбрану, сагласно члану 180. Закона о раду.

Неосновани су ревизијски наводи да радње које су тужили стављене на терет не могу бити разлог за тако драстичну санкцију као што је решење отказа уговора о раду. Међутим, послодавац је својим интерним актима (Правилником о радној дисциплини и понашању запослених у току рада) за одбијање рада дужег од редовног радног времена у складу са Одлуком о прерасподели радног времена, предвидео најстрожу дисциплинску санкцију. Сходно наведеном, а имајући у виду понашање тужиле супротно тим интерним актима, тужени је имао могућност да тужили донесе решење о отказу уговора о раду због одбијања рада дужег од пуног радног времена.

Осталим наводима ревизије указује се на погрешну оцену доказа, те тиме и на погрешно утврђено чињенично стање, што у поступку по ревизији није дозвољено на основу члана 407. ст.2 ЗПП.

С обзиром да је утврђено да је тужили радни однос законито престао, тужени није у обавези да тужилу врати на рад сагласно члану 191. ст. 1. Закона о раду, по њеном захтеву у овом спору.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка јер тужила није успела у овом поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**